

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Innovative Leadership of School Administrators under the Patumthani Primary Educational Service Area Office 1

สิทธิศักดิ์ เข็มทอง¹, นันทนา ชวศิริกุลชล², กุลจิรา รักษนคร²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประจำหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T. 1967) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) แบบจับฉลาก จำนวน 334 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60-1 ค่าความเชื่อมั่น .98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (t-test) และสถิติค่าเอฟ (F-test) ค่าแปรปรวนจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานภาพทางตำแหน่งแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดย

กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดจนสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการขับเคลื่อนนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

คำหลัก: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Abstract

This study aimed to 1) examine the level of innovative leadership among school administrators 2) compare the innovative leadership of school administrators as classified by position status, educational level, work experience, and school size and 3) investigate guidelines for the development of innovative leadership among school administrators under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 334 participants, including school administrators and teachers. The sample size was determined using Yamane's formula (Yamane, 1967). Stratified random sampling was employed, with school size used as the stratum, followed by simple random sampling through lottery selection. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.60-1 and a reliability coefficient of .98. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. When differences in variance were found, pairwise comparisons were conducted using Scheffé's method. Content analysis was also applied to qualitative data.

The research findings revealed that

1. The overall and dimensional levels of innovative leadership among school administrators was at a high level.

2. In comparing the innovative leadership of school administrators, differences in position status showed no significant difference overall. Differences in educational level showed a statistically significant difference overall at the .01 level. Differences based on experience showed no significant difference overall or in any dimension. Differences based on school size showed a statistically significant difference overall at the .01 level.

3. The guidelines for developing innovative leadership among school administrators under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1 suggest that administrators should establish a clear vision aligned with the context of change, promote participation and teamwork, develop creative thinking skills and the systematic application of innovation, and create an organizational climate conducive to learning and innovation. These approaches aim to enhance the quality of learners.

Keywords: Innovative Leadership, School administrators, Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคมในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อระบบการศึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่กับการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างแพร่หลาย โดยมุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง เพื่อขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรม อันเป็นรากฐานสำคัญของการเติบโตอย่างมั่นคง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ทั้งนี้ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้มีความสำคัญกับการศึกษาในฐานะเครื่องมือหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และศักยภาพของประเทศ ส่งผลให้เกิดการปฏิรูป โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ เน้นการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงบทบาทในการเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม โดยเริ่มจากการพัฒนาตนเอง และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (พรพิมล อินทรรักษา, 2564)

การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบริหารการศึกษาครอบคลุมถึงการวางแผน การจัดการ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2563)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนองค์กรด้วยความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาสิ่งใหม่ โดยผู้นำต้องนำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพใน

การดำเนินงาน (สุภาพร เวียงคำ, 2567) ทั้งนี้ ผู้นำเชิงนวัตกรรมในสถานศึกษา ควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้เกิดการใช้นวัตกรรม รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีภายในองค์กร (บริพัทธ์ สารผล, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มุ่งส่งเสริมการจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเสริมสร้างทักษะชีวิตในสังคมยุคใหม่ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถปรับตัวต่อวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2568) ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดกรอบการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่าน “6 จุดเน้น” โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลำดับความสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการออกแบบนวัตกรรม การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีสถานศึกษาบางแห่งประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน แต่ยังคงขาดการศึกษาวិเคราะห์อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับระดับและลักษณะของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย ซึ่งอาจส่งผลต่อการแสดงออกของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2568)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลไปสู่การปฏิบัติและเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

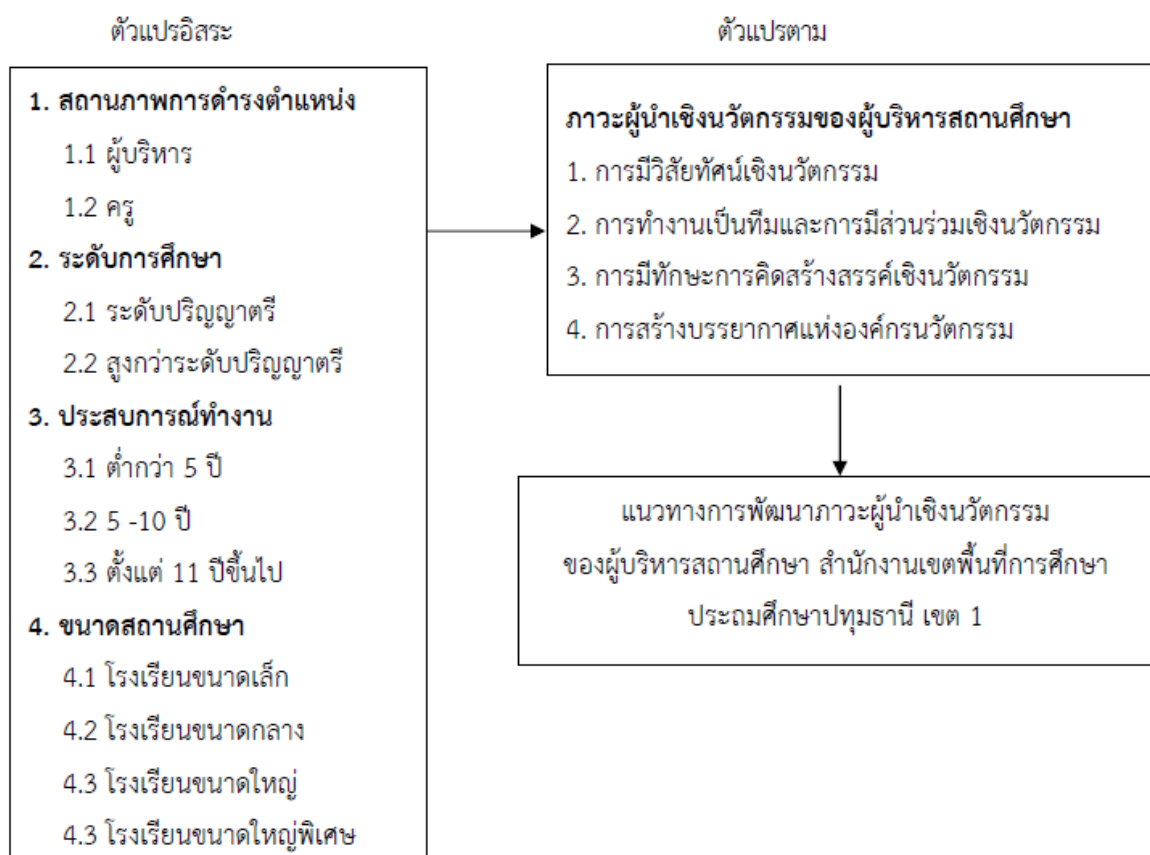
1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถข้อมูลไปสู่การปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษาต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถข้อมูลไปสู่การปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถข้อมูลไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในสถานศึกษา

กรอบแนวคิด

จากการวิจัยผู้วิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ ของ เดชา ลุนาวงค์ (2564) ปุญญพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564) กนกพิชญ์ สรรพศร (2564) ชานีรา สุมาลี (2565) ปารีฉัตร นวนทอง (2565) บริพัฒน์ สารผล (2565) แพรวพรรณ เปรมลาภ (2565) ปภานนท์ พาที (2567) วรภัสสรพีชชา โพรมาตร (2567) และสุภาพร เวียงคำ (2567) มีดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 102 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,989 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2568) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane. T, 1967) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 334 คน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

จัดทำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์หาค่าความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1 จากการ try out ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ ในการขอความร่วมมือสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ Google Form หลังจากนั้นนำ QR code ของแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่าง แบนหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม
2. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน และครูหัวหน้างาน 3 คน
3. เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากระบบออนไลน์ Google Form จำนวนทั้งสิ้น 334 ฉบับ และตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (t-test) และสถิติค่าเอฟ (F-test) ค่าแปรปรวนจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.42	0.217	มาก	4
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	4.44	0.226	มาก	3
3. ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	4.43	0.218	มาก	2
4. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	4.43	0.199	มาก	1
รวม	4.41	0.116	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.116) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.226) รองลงมาคือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.199) ส่วน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.217) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตาราง 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ดังตาราง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	สถานภาพ ทางตำแหน่ง	\bar{X}	S.D	t	p-value
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	ผู้บริหาร	4.42	0.251	-0.032	0.066
	ครูผู้สอน	4.42	0.211		
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	ผู้บริหาร	4.45	0.195	0.048	0.098
	ครูผู้สอน	4.44	0.231		
3. ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	ผู้บริหาร	4.43	0.242	0.054	0.333
	ครูผู้สอน	4.43	0.214		
4. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	ผู้บริหาร	4.45	0.199	0.808	0.386
	ครูผู้สอน	4.43	0.199		
รวม	ผู้บริหาร	4.42	0.116	0.914	0.855
	ครูผู้สอน	4.41	0.116		

จากตาราง 2 พบว่า สถานภาพตำแหน่ง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ดังตาราง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	t	p-value
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	ปริญญาตรี	4.42	0.209	0.053*	0.015
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.42	0.247		
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	ปริญญาตรี	4.45	0.229	1.582	0.632
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.41	0.210		
3. ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	ปริญญาตรี	4.44	0.215	0.931	0.209
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.41	0.231		
4. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	ปริญญาตรี	4.43	0.197	-0.495	0.125
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.44	0.205		

ตาราง 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	t	p-value
รวม	ปริญญาตรี	4.41	0.116	0.319	0.902
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.41	0.115		

จากตาราง 3 พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ดังตาราง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.407	2	0.203	4.405*	0.013
	ภายในกลุ่ม	15.280	331	0.046		
	รวม	15.686	333			
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.070	2	0.035	0.680	0.507
	ภายในกลุ่ม	16.913	331	0.051		
	รวม	16.982	333			
3. ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.192	2	0.096	2.034	0.133
	ภายในกลุ่ม	15.664	331	0.047		
	รวม	15.857	333			
4. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.089	2	0.044	1.127	0.325
	ภายในกลุ่ม	13.053	331	0.039		
	รวม	13.142	333			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.131	2	0.065	4.987***	0.007
	ภายในกลุ่ม	4.335	331	0.013		
	รวม	4.466	333			

จากตาราง 4 พบว่า ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 5 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังตาราง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.283	3	0.094	2.020	0.111
	ภายในกลุ่ม	15.404	330	0.047		
	รวม	15.686	333			
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.402	3	0.134	2.666*	0.048
	ภายในกลุ่ม	16.580	330	0.050		
	รวม	16.982	333			
3. ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.089	3	0.030	0.618	0.604
	ภายในกลุ่ม	15.768	330	0.048		
	รวม	15.857	333			
4. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.257	3	0.086	2.197	0.088
	ภายในกลุ่ม	12.885	330	0.039		
	รวม	13.142	333			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.094	3	0.031	2.364	0.071
	ภายในกลุ่ม	4.372	330	0.013		
	รวม	4.466	333			

จากตาราง 5 พบว่า ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องเป็นผู้ที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 โดยมีความสามารถในการมองการณ์ไกล วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาและต่อยอดนวัตกรรมในองค์กร รวมทั้งผู้บริหารควรวางแผนเชิงนโยบายในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ควบคู่กับการบริหารความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลง

2. การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย และการใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

3. การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารควรมีความสามารถในการเปิดรับแนวคิดใหม่ วิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ทดลองแนวคิดใหม่ ๆ ผ่านกระบวนการคิดเชิงระบบ

4. การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง เป็นมิตร และเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้บุคลากรกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าคิด กล้าทดลอง และเรียนรู้จากความผิดพลาด อีกทั้ง การสร้างแรงจูงใจ การยกย่องชมเชย และการให้รางวัลทั้งในกระบวนการและผลลัพธ์ของการสร้างนวัตกรรม เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ส่วน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สถานภาพทางตำแหน่งแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดจนสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการขับเคลื่อนนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

อภิปรายผล

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรมภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในมิติของการกำหนดทิศทาง การสนับสนุนทรัพยากร และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ อันสอดคล้องกับบริบทของการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน และการกำหนดนโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัดที่มุ่งพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารต้องปรับบทบาทจากผู้บริหารเชิงบริหารจัดการทั่วไป ไปสู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถริเริ่มแนวคิดใหม่ สนับสนุนการทดลองปฏิบัติ และบริหารความเสี่ยงเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา แสงแก้ว (2564) ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก งานวิจัยของคณินิตย์ พลอาษา (2568) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 สถานภาพทางตำแหน่งแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของพิชญกร วัติศิริศักดิ์ (2568) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องงานวิจัยของนฤมล แจ่มสว่าง (2565) ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องงานวิจัยของพิชญกร วัติศิริศักดิ์ (2568) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการมีวิสัยทัศน์และการเปลี่ยนแปลง

2.4 ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องงานวิจัยของ วรภัสสรพิชชา โพรมาตร (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องเป็นผู้ที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 โดยมีความสามารถในการมองการณ์ไกล วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาและต่อยอดนวัตกรรมในองค์กร รวมทั้งผู้บริหารควรวางแผนเชิงนโยบายในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ควบคู่กับการบริหารความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของบริพัทธ์ สารผล (2565) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา มากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรมีความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้ เกิดการพัฒนาไปสู่การสร้างนวัตกรรม และมีการนำเอานวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

3.2 การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย และการใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของปภาณท์ พาที (2567: 32-43) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกถึงกระบวนการทำงานที่สร้างความไว้วางใจระหว่างกันในการ ปฏิบัติงาน และแสดงออกถึงการปฏิบัติในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การเปิดโอกาสให้ครู ได้มีส่วนร่วมในการทำงาน มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงาน มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา สร้างหรือพัฒนา นวัตกรรมของการจัดการศึกษาในรูปของผลลัพธ์สำคัญที่สถานศึกษาต้องการ

3.3 การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารควรมีความสามารถในการเปิดรับแนวคิดใหม่ วิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ทดลองแนวคิดใหม่ ๆ ผ่านกระบวนการคิดเชิงระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร เวียงคำ (2567: 35-40) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ หลากหลายรูปแบบ คิดนอกกรอบ คิดแปลกใหม่ สร้างทางเลือกใหม่เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือสร้างนวัตกรรมที่มีความแตกต่าง มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีอิสระทางความคิด เพื่อส่งเสริม ให้ครูประยุกต์ใช้วิธีการใหม่ ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา

3.4 การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง เป็นมิตร และเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้บุคลากรกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าคิด กล้าทดลอง และเรียนรู้จากความผิดพลาด อีกทั้ง การสร้างแรงจูงใจ การยกย่องชมเชย และการให้รางวัลทั้งในกระบวนการและผลลัพธ์ของการสร้างนวัตกรรม เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร นวนทอง (2565) กล่าวว่า พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงถึง ความสามารถในการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการปฏิบัติงานที่หลากหลาย สนองต่อความต้องการของบุคลากร สร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ เห็นความสำคัญ และคุณค่าต่อการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้บุคลากรมีความสามารถในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการต่อยอดแนวคิดการสร้างนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับแนวคิดใหม่ให้เกิดนวัตกรรมที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา
2. ผู้บริหารเป็นผู้ที่กระตุ้นแรงจูงใจให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของตนเอง
3. ผู้บริหารใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาของสถานศึกษา
4. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรมไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างเต็มที่
6. ผู้บริหารแสดงความสามารถในการคิดอย่างยืดหยุ่นเพื่อสร้างแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการ
7. ผู้บริหารส่งเสริมและให้อิสระทางความคิดแก่ครูในการพัฒนาระบบการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
2. ศึกษาความสัมพันธ์หรืออิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
3. พัฒนาและทดลองใช้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

- เพ็ญญา แสงแก้ว. (2565). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2*. [การศึกษา ค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- แพรวพรรณ เปรมลาภ. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรภัตสรพิชชา โปธมาตร. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 3*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2568, 21 สิงหาคม). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2568*. https://drive.google.com/file/d/15yQ9wW9E8LLPFR0PmzruvaR5Zam8_PH/view.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *การศึกษา 4.0: ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุภาพร เวียงคำ. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Yamane, T. (1967). *Problems to accompany "Statistics, an introductory analysis"*. Harper & Row.